

HRVATSKA SELJAČKA STRANKA BRODSKO-POSAVSKE ŽUPANIJE

P R O G R A M

Program počiva na temeljnim načelima stranke:

- **narodno jedinstvo** – bivši termin : seljačka sloga
- **društvena pravda** – svaki politički cilj ujedno je i socijalni i civilizacijski
- **nacionalni suverenitet** – autonomnost u donošenju strateških

PROGRAM SADRŽI ODREĐENE POSEBNOSTI I KONKRETNE PROJEKTE

Razdoblje koje je pred nama nameće potrebu osmišljavanja razvojne politike, a njezina dosljedna provedba postaje temelj za rješavanje nagomilanih strukturnih problema, što sve zahtjeva jačanje lokalne samouprave, kako financijski tako i u kompetencijama. U uvjetima zabrinjavajuće depopulacije pojedinih područja, poglavito rubnih, graničnih područja u cijeloj Republici Hrvatskoj i snažne migracije prema gradskim središtima samo politika ravnomjernog te održivog razvoja u svim sferama gospodarskog i društvenog života može ublažiti nastale strukturne neusklađenosti. Gospodarske, razvojne, infrastrukturne i ostale programe lakše je realizirati na lokalnoj i regionalnoj razini, pri čemu se uvažavaju specifičnosti pojedine sredine i pojedinoga kraja, te maksimalno koriste prirodni ali što je najvažnije ljudski potencijali i resursi, koji su u tom slučaju dodatno motivirani i međusobno povezani. Ovaj program, kao regionalni program daje generalne smjernice za pojedina područja s naglaskom na segment gospodarstva, a temeljni pristup u njegovoj interpretaciji je u konkretiziranju i obradi problematike na najnižoj razini, znači lokalnoj, sa što više konkretnih i objektivno provedivih programa u narednom razdoblju.

GOSPODARSTVO

U segmentu gospodarstva temeljni cilj koji se želi ostvariti je značajan i intenzivan **rast zaposlenosti** i postavlja se kao prioritet u odnosu na sve druge ciljeve, čime zaposlenost postaje odlučujući čimbenik daljnjeg razvoja. Zbog ozbiljnih i zabrinjavajućih depopulacijskih i migracijskih kretanja u politici gospodarskog razvoja potrebno je posebno voditi računa o ravnomjernom razvoju županije i svih njezinih dijelova. Veliki gospodarski subjekti prerađivačke i prehrambene industrije koji posluju na području županije kroz poslovno povezivanje s poljoprivrednim proizvođačima i malim gospodarstvom, tim važnim segmentima gospodarstva trebaju osigurati tržište, a samim tim i daljnji razvoj. Poslovno povezivanje temelji se na programskoj osnovi gdje značajnu ulogu imaju lokalne potporne institucije, odnosno razvojne agencije, poduzetnički centri i LEDE kao nositelji tih programa. Temeljem poznatih potreba i bilanci prehrambene industrije vrše se ulaganja u poljoprivrednoj proizvodnji, što se povezuje sa sustavom državnih potpora, ali poticanja na regionalnoj i lokalnoj razini.

Posebno mjesto i ulogu u razvoju gospodarstva ima obrtništvo, te malo i srednje poduzetništvo. Realizacija programa Ministarstva za obrt, malo i srednje poduzetništvo na poticanju poduzetništva postiglo je zavidne rezultate, a jedan od razloga upravo je činjenica da su se oni provodili u suradnji s jedinicama lokalne samouprave, županije, gradovima i općinama. Oni su pokretači razvojnih programa, a kroz lokalno kreditiranje i razvoj poduzetničke infrastrukture i institucionalne potpore, među prvim su programima koji su polučili rezultate u ravnomjernijem razvoju određene sredine, odnosno zaslužni su za povećanje broja gospodarskih subjekata i u

manjim sredinama. Za razliku od velikih tvrtki koje su uz rijetke iznimke vezane uz veća gradska središta, mali obrti i trgovačka društva razvojnu perspektivu i opstanak pronalaze i u manjim sredinama. Malo gospodarstvo prema službenim podacima jedino ima pozitivan trend u otvaranju novih radnih mjesta, a treba i njegovu misiju koju ostvaruje kroz razvoj uslužnog sektora koji se direktno odražava na podizanje kvalitete življenja stanovništva u lokalnoj sredini.

Strateške gospodarske grane na našem području svakako su:

na prvom mjestu **poljoprivreda**, zatim jednako važna **metaloprerađivačka industrija**, **građevinska industrija**, **prehrambena** i **drvena industrija**, a **kontinentalni turizam** kao perspektiva koju tek treba razvijati.

Jačanje konkurentske sposobnosti svih segmenata gospodarstva i izvozna orijentiranost gospodarskih subjekata s jedne strane, te smanjenje uvoza s druge strane naprosto nemaju alternativu i jedini su izlaz iz postojeće situacije.

POLJOPRIVREDA

Proces reforme koji je započet upisom obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava u upisnik, te njihovom diferencijacijom na komercijalna gospodarstva i gospodarstva u sustavu dohodovne potpore potrebno je provesti do kraja, kao što je i predviđeno Zakonom o državnoj potpori u poljoprivredi, ribarstvu i šumarstvu.

Potrebno je revitalizirati zadrugarstvo kroz koje će se na principima poslovnog interesa s ciljem ostvarenja većeg profita, a ne kroz obvezu, na što poljoprivredne proizvođače još uvijek asocira, međusobno udruživati. Zadruga trebaju postati poveznice između malih poljoprivrednih proizvođača i velikih tvrtki. Poljoprivrednoj proizvodnji potrebno je osigurati dostatna i povoljna kreditna sredstva za razvoj, kroz model udruživanja sredstava lokalne zajednice, nadležnog ministarstva i bankarskog sektora. Osim povezivanja s prerađivačkom industrijom za razvoj poljoprivrede presudna je izgradnja veletržnica i hladnjača. Izgradnjom hladnjača rješava se problem sezonskih oscilacija ponude i potražnje koja u sadašnjim uvjetima ima za posljedicu propadanje domaćih proizvoda – voća i povrća. te uvoz daleko nekvalitetne robe izvan sezone.

Zbog ulaska u Europsku uniju treba značajnije poticati podizanje dugogodišnjih nasada, jer nakon ulaska u EU to više neće biti moguće.

ELEMENTARNE NEPOGODE

Poljoprivredna proizvodnja ima dodatni rizik poslovanja uslijed elementarnih nepogoda, gdje prednjače tuča i suša.

Kao prioritet se postavljaju i ulaganja u projekte te u konačnici u sustave navodnjavanja, a potrebno je iznalaziti modalitete osiguranja preko osiguravajućih društava.

PREHRAMBENA INDUSTRIJA

Prehrambena industrija ima tradiciju, znanje, proizvode i tržište. Kroz sustav poticaja domaću poljoprivrednu proizvodnju treba učiniti konkurentnom, a kroz zadruge i organiziranu proizvodnju pouzdanim dobavljačem sirovina i poluproizvoda velikim tvrtkama.

DRVNA INDUSTRIJA

Neupitno kvalitetna sirovinna osnova neiskorištena je, odnosno eksploatirana uslijed nedostatka razvoja finalne proizvodnje. Postojeće gospodarske subjekte u drvenoj industriji koji imaju finalnu proizvodnju ili bi je mogli organizirati potrebno je restrukturirati i kadrovski ojačati, kako bi proizvodili, ali i bili sposobni prodati finalni proizvod na europskom i svjetskom tržištu. Isto tako, potrebno je ojačati (decentralizirati) upravljanje lokalnih i regionalnih zajednica ovim prevažnim resursom u smislu zaštite okoliša, zaštite gospodarskih interesa lokalnih i regionalnih tvrtki kao pretpostavka razvoja te u konačnici zaštite budućnosti šuma.

RAZVOJ KONTINENTALNOG TURIZMA

Vinske i galerijske ceste, kao i seoski turizam u okviru obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava proizvod su koji sigurno ima svoje kupce na tržištu. Baštinu i bogatstvo salaša, ladanjskih objekata, objekata lovnog turizma treba otrgnuti od propadanja i obnovljene staviti na tržište. Mogućnosti za razvoj seoskog turizma resurs su kojeg treba iskoristiti.

INFRASTRUKTURA

Kod realizacije svih infrastrukturnih investicija treba se suočiti sa činjenicom da bez kvalitetne i po pravilima struke pripremljene dokumentacije, investicijskih elaborata i razriješenih imovinsko-pravnih odnosa, sve ostaje samo predmet želja i neostvarenih obećanja. Postupak je to koji u našim uvjetima traje, a neki projekti prelaze nacionalne okvire, što zahtjeva suradnju sa susjednim zemljama, o čemu treba voditi računa kada se planira i nekom projektu daje vremenski okvir.

U narednom razdoblju realno je za očekivati realizaciju velikih investicija u infrastrukturu, i to u cestovnu, željezničku te lučku. Ovo područje je sjecište značajnih koridora istok - zapad (koridor 10), te sjever - jug (koridor 5), koji stvaraju značajne potencijale za razvoj.

CESTE

Prometna povezanost kroz sustav cesta od presudne je važnosti za svaku sredinu i njezin gospodarski i svekoliki razvoj.

Za održavanje postojećih cesta i asfaltiranje neasfaltiranih putova u seoskim sredinama nužno je ravnomjernije učešće Županijske uprave za ceste u sredstvima za održavanje županijskih cesta u državnim sredstvima koja se prikupljaju iz sredstava ostvarenih prodajom goriva.

HSS se zalaže za realizaciju značajnih projekata u narednom razdoblju:

- **projekti rekonstrukcije državne ceste**

- **rekonstrukcija županijskih cesta**
- **rekonstrukcija i obnova porušenih mostova**
- **rekonstrukcija i izgradnja graničnih prijelaza**

ŽELJEZNICA

Željeznički promet u našoj je županiji odmah uz bok cestovnom prometu.

Ono što sigurno znamo to je da treba poduzeti sve napore u:

- **modernizacija 10. koridora ,**
- **izgradnja terminala za prihvat teretnog prometa**
- **revitalizacija postojećih željezničkih kapaciteta**

VODOOPSKRBA

Neodrživo stanje vodoopskrbnog sustava. Uz to, kvaliteta vode, kao i razvijenost sustava je problematična za potrebe stanovništva.

Nedostatak vode posljednjih godina postaje ozbiljni ograničavajući faktor razvoja. Zbog gotovo potpunog presušivanja bunara i svih izvora vode mnoga obiteljska poljoprivredna gospodarstva prisiljena su prodavati stoku. To ima za posljedicu napuštanje tradicije u orijentiranost prema stočarskoj proizvodnji u kojoj postoji veliko iskustvo i dobri rezultati.

Osim tih problema nedostatak vode, odnosno nemogućnost priključka na vodoopskrbni sustav seoske sredine čine dodatno nepoželjnom lokacijom i destinacijom koja nije u mogućnosti udovoljiti temeljnim životnim potrebama, kao što je dovoljna količina vode.

Zbog toga je jedan od prioriteta **izgradnja regionalnog i magistralnog vodoopskrbnog sustava koji treba dobiti status nacionalnog programa.**

SOCIJALNA INFRASTRUKTURA

Temeljni princip na području društvenih djelatnosti je **decentralizacija i to kako sredstava, tako i ovlasti i upravljanja.**

ŠKOLSTVO

U Hrvatskoj nužno provesti reformu školstva i to po europskim standardima. Škola, odnosno politika školstva ima značajnu ulogu u ravnomjernom razvoju, a posebno u ruralnim i graničnim sredinama, kao preduvjet ostanka ljudi u ovim područjima, posebice mladih, te kao preduvjet razvoja. Zbog toga se zalažemo za zaštitu malih seoskih škola u kojim su one daleko više od obrazovnih institucija, odnosno simbol su opstojnosti i «života» pojedine sredine.

Posebni naglasak dajemo visokom školstvu. Nedopustivo je mali postotak visokoobrazovanih u ukupnom broju stanovništva, a željeni razvoj i europske integracije kao imperativ postavljaju stjecanje novih znanja i znanje uopće. Mlade, ali i ostalo stanovništvo potrebno je dodatno motivirati i stimulirati na nastavak školovanja.

Pomake u većem broju visokoobrazovanih ostvarit ćemo kroz:

- **osiguranje sredstava za stipendiranje i kreditiranje na regionalnoj i lokalnoj razini**
- **otvaranje jedinica visokoškolskih ustanova – fakulteta u većim gradskim središtima, čime će se značajnije smanjiti troškovi školovanja, te olakšati studij uz rad**

ZDRAVSTVO

Ovo je još jedno područje na kojem je već započeta reforma koju je potrebno nastaviti. Reforma se temelji na organiziranijoj, ekipiranijoj i opremljenijoj hitnoj službi i grupnoj praksi. U zdravstvu će se realizirati značajnije investicije – izgradnja, odnosno povećanje bolničkih kapaciteta, obnova postojećih zdravstvenih objekata, te nabava kvalitetne dijagnostičke opreme. Nedopustivo je višemjesečno čekanje na pojedina snimanja i postojanje beskonačnih lista čekanja. U bolnicama nužno treba mijenjati sistem upravljanja, u kojem se afirmira kod nas do sada nepoznata usluga managera koji u zdravstveni sustav uvode drugačiji način promišljanja u poslovanju. Adekvatno nagrađivanje i status liječnika pitanja su na koja treba odgovoriti i uvažiti u nekoliko navrata izložene zahtjeve, ali isto tako treba iskorijeniti i beskompromisno kažnjavati svaki oblik mita u ambulantama i bolničkim prostorima.

KULTURA I SPORT

Kulturni i športski život potrebno je razvijati na svim razinama. Pri tome je nužno razlučiti profesionalni sport od amaterskog bavljenja sportom. Profesionalni sport treba se financirati kroz marketing, a proračunska sredstva usmjeravati prema razvoju i očuvanju amaterskog sporta. Treba težiti standardu da svaka osnovna škola ima sportsku dvoranu.

ZAŠTITA OKOLIŠA

Zalažemo se za **održivi razvoj**, razvoj koji vodi računa o zaštiti i očuvanju prirode. Precizno utvrđenim kriterijima kreditiranja i poslovanja u poduzetničkim zonama koje potiče lokalna zajednica treba onemogućiti razvoj ekološki neprihvatljivih poduzetničkih aktivnosti i projekata. Izgradnja uređaja za pročišćavanje otpadnih voda. Zbrinjavanje otpada nije noćna mora nego dobar posao. Izgradnja trajnih regionalnih odlagališta prema normama EU, te osnivanje malih tvrtki koje će se baviti reciklažom i preradom pojedinih vrsta otpada.

JAČANJE LOKALNE SAMOUPRAVE

HSS kao nositelj promjena izražava decidiran i jasan stav o opravdanosti postojanja malih općina i potrebe jačanja lokalne samouprave. Primjeri malih općina u kojima se je u kratkom roku, sa malim osnovnim proračunskim prihodima, ali kroz veliki angažman vodstva uspjelo riješiti veći dio, za stanovništvo životno važnih problema, najbolji su argument za to.

Podržavamo regionalni ustroj i regionalno povezivanje, ali ne temeljem administrativnih uredbi o broju stanovnika, **nego funkcionalno**, regionalno povezivanje kroz korištenje komparativnih prednosti mikro sredina i očuvanje specifičnosti u funkcioniranju općina, gradova i županija.

UPRAVLJANJE DRŽAVNOM IMOVINOM

Zemljište i objekti u vlasništvu države trebaju se staviti na raspolaganje jedinicama lokalne samouprave, kako bi se brže i jednostavnije stavili u funkciju. Da bi taj proces tekao brže lokalna zajednica treba na jednom mjestu objedinjavati sve aktivnosti vezane uz državnu imovinu.

Privatizacija zemljišta treba se provoditi sukladno donesenim programima, a **prednost pri kupnji treba dati obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima.**

Temeljni kriterij koji se u budućnosti treba postaviti u procesu privatizacije je razvoj te zadržavanje postojeće razine zaposlenosti.

Iskustva i milijunske štete od požara u proteklim godinama upućuju na nužnost uspostave **jedinstvenog standarda zaštite od požara** kroz financiranje javnih vatrogasnih postrojbi. U sredinama koje nisu u mogućnosti osigurati vlastita sredstva za financiranje javnih vatrogasnih postrojbi za financiranje javnih vatrogasnih postrojbi financiranje treba osigurati sredstvima izravnavanja. Sustav vatrogasne preventive, očuvanje i razvoj kulture zaštite od požara treba podržavati kroz sustav Dobrovoljnih vatrogasnih društava.

POREZNI SUSTAV

Radi jačanja osnova lokalnih sredina za poticanje razvoja u okviru poreznog sustava potrebno je stvoriti regulativu kojom decentralizirano **veći porezni prihodi ostaju i troše se na mjestu nastanka porezne obveze.**

Sam sustav oporezivnja potrebno je mijenjati i sadašnji linearni sustav zamijeniti progresivnim i degresivnim oporezivanjem.

RAZVOJ CIVILNOG DRUŠTVA

Razvoj civilnog društva ostvaruje se kroz potporu udrugama, te osjetljivost i spremnost na rješavanje specifičnih problema i statusa pojedinih skupina – hrvatskih branitelja, invalida, umirovljenika i socijalno ugroženih. Posebno ističemo manjinske zajednice koje trebaju biti naše bogatstvo i naša prednost u komunikaciji sa matičnim zemljama kao i nositelji raznolikosti kultura.

OBITELJ

Obitelj je temelj društva. Obitelj je ta koja odgaja i za cijeli život formira osobu, a škola i društvo samo su dodatni korektivi koji u konačnosti nemaju presudnu ulogu. Cijeneci pravo svake

osobe da odlučuje o svom privatnom životu ipak ne možemo podržati istospolne brakove, a pogotovo njihove zahtjeve za usvajanjem djece.

ŽENE

Zalažemo se za značajniju ulogu i zastupljenost žena u društvenom i političkom životu, te za svekoliku potporu zajednice u trenutku kada žena preuzima ipak najvažniju ulogu, odnosno postaje majka. Javna je tajna da poslodavci ispituju pa čak i uvjetuju ženama kada će i da li će radati. Rad nedjeljom, kada žena majka posebno treba svojoj obitelji, postalo je pravilom, a ne iznimkom.

MLADI

Zalažemo se za promicanje i zaštitu interesa mladih, te snažnije uključivanje mladih u politički život Stranke.